

PAN SOVA

Zadání pro žáky /popis situace nebo činnosti žáka:

Žáci spolu s učitelem procházejí příběhem pana Sovy, který žije sám ve svém domě a jednoho dne otevře nečekané návštěvě. Návštěvou je vánice - převrátí dům pana Sovy vzhůru nohama, zasype vše sněhem... Pan Sova ji vyžene, zavře dům a nikoho nechce pustit dovnitř (scénář celé lekce v na odkazu).

Zadání: Učitel: "Pojd'me teď panu Sovovi pomoci. Zkuste ve skupinách vymyslet, kdo by tak mohl pomoci, aby se necítil tak sám a smutný. Stanete se na chvíli někým, kdo přijde k domu pana Sovy a chce mu udělat radost, potěšit ho. Třeba se tomu nebo těm, kým se na chvíli stanete, podaří i to, že vás pustí dovnitř. Můžete být jedna postava nebo více postav. Můžete hrát všichni ze skupiny nebo jen někdo, ale společně to vymyslete. Vymyslete, kým se stanete a s čím nebo jak přicházíte pana Sovu potěšit. Co stane u domu pana Sovy ale moc nevymýšlejte, to poznáme, až se to bude dít."

Popis činnosti žáků: Žáci se domluví, kým budou. Mohou být i zvířecími postavami, ale hraje je jako lidé, jen přijímají určité (zejména pohybové) znaky. Přicházejí k domu pana Sovy, učitel je pan Sova, který je uvnitř zamčeného domu. Děti spolu s učitelem rozehrávají improvizaci, ostatní jsou diváci. Je dobré využít pro hru divadelní osvětlení reflektorem.

Reflexe: Směrem k hráčům - překvapilo vás ve hře něco? Probíhalo to tak, jak jste si představovali? Směrem k divákům - podařilo se postavám, které hráli vaši spolužáci, pana Sovu potěšit? Kdo to byl? S čím přišli k panu Sovovi? Poznali jsme díky této situaci, co může pomoci někomu, kdo se cítí smutně?

Způsob ověřování /hodnocení učitelem:

Učitele sleduje spolupráci žáků při promýšlení improvizace. Je spoluhráčem ve hře, řídí hru vlastním vstupem do postavy. Následně oceňuje vstup žáků do reflexe, snaží se do ní jednoduchými otázkami zapojit i žáky, kteří jsou spíše pasivní, uzavřenější.

Odkaz na zdroje / autor: Radek Marušák, na základě literární předlohy: Lobel, Arnold. *Pan Sova*. Překlad Pavel Šrut. 4. vydání. V Praze: Albatros, 2024. 68 stran. První čtení. Umíme číst!. ISBN 978-80-00-07541-9.

Scénář celé lekce:

PAN SOVA

Práce s knihou A. Lobela *Pan Sova* prostředky dramatické výchova

Autor lekce: Radek Marušák

Zdroj: Lobel, Arnold. *Pan Sova*. Překlad Pavel Šrut. 4. vydání. V Praze: Albatros, 2024. 68 stran. První čtení. Umíme číst!. ISBN 978-80-00-07541-9.

Pro děti 5-8 let

*** chůze po prostoru – vytvořit na počítání do pěti sochu k tomu, co bude řečeno:**

- sám doma / sám ve svém pokojíku
- doma s blízkými
- přišla návštěva

Děti nejprve všichni vytvoří sochy na zadané téma, potom si vzájemně po polovinách ukáží: diváci pojmenovávají, co která socha vyjadřuje, co ze soch čtou. Tvůrci potom upřesní.

Reflexe: Která ze zadaných situací vám byla nejpříjemnější a proč.

*** domov pana Sovy**

Postupné vytváření scény z předmětů, ideální s divadelním osvětlením: učitel vytváří scénu: domov pana Sovy (stůl, křeslo /stačí židle, která představuje křeslo/, přes něj teplá deka, na stole stará konvice na čaj, stará kniha atd.)

Otázky pro skupinu: Kdo tam asi bydlí, jaký je, jak je starý, jaké má zájmy, bydlí tam sám nebo s někým?

***rozehrání pana Sovy**

Lektor vstupuje na scénu, bere kostýmní znak pana Sovy (župan) a rozehrává – pan Sova je doma sám, čte si, uslyší nějaký zvuk zvenčí, jde k oknu, ke dveřím, nadějně někoho vyhlíží, nikdo nejde, smutně usedá zpět ke knize.

Otázky pro skupinu: Co víme o postavě teď? Jaká to byla pro tuto postavu chvíle? Je sám? Je osamocený? Je v tom rozdíl?

***album pana Sovy**

Učitel ukazuje album pana Sovy – ilustrace z knihy, neměly by ale prozrazovat, co se stane dál v lekci. Děti zpřesňují, kdo tam bydlí, co z obrázku o panu Sovovi zjistily, co zjistily o jeho domově.

***doplnění prostoru pana Sovy**

Děti postupně vstupují do prostoru pana Sovy a říkají, jakou věc v prostoru pana Sovy jsou, a vytvoří ji ze svých děl. Potom vystupují ve stejném pořadí zpět ze scény a znovu zopakují, čím byly a mohou se podívat na ostatní (kdo šel první do prostoru vystupuje z něj také jako první – může tak vidět ostatní, které kvůli svému vstupu do obrazu hned na začátku vidět nemusel).

***vánice**

Učitel uvádí situaci: „Jednou u pana Sovy někdo ... (a zabouchá). Nebylo to ... (lehké zaťukání), ani ... (zaškrábání), ale bylo to ... (opět silné zabouchání). Návštěva, zajásal pan Sova.“

Otázky pro hráče: Kdo to může být? Proč?

*** akce – vpád vánice**

Učitel: „Nyní se stanete onou návštěvou. Všichni a společně. Stoupněte si přede dveře, budu vyprávět a vy budete dělat to, co budu vyprávět, jako byste tou návštěvou byli. Jakmile řeknu štronzo, zůstanete nehybní, jakmile budete slyšet tamburínu, opět se můžete pohybovat podle toho, co budu vyprávět.“

Učitel dramaticky popisuje vpád vánice, doprovází zvuky vánice z reproduktoru, tamburínou apod.. Děti podle jeho dramatického popisu řádění vánice v domě pana Sovy napodobují vánici, na štronzo zůstávají stát (štronzo je dobré zavést – děti mohou být velmi akční a štronzo je prostředek, jak situaci zastavit a nasměrovat děti vyprávěním jinam), na zvuk tamburíny se opět rozpohybují. Na závěr štronzo, lektor si bere kostýmní znak, vstupuje do prostoru a jako pan Sova a vánici vyhání.

***jak vypadá domov pana Sovy nyní**

Hráči opět vstupují do prostoru a říkají, jak vypadá ta věc, kterou předtím vytvořili, a vytvoří opět svými těly, jak nyní vypadá.

***pan Sova osamocený**

Lektor vstupuje mezi děti v pozicích poničených objektů, snaží se je narovnat, uklidit, vzdychá, je smutný. Na závěr zvolá: „Já už nikdy nikoho do svého domu nepustím. Já už nikomu neotevřu. Já chci být sám.“

Reflexe: Co přinesla tato návštěva panu Sovovi? Jak mu je? Je teď sám, nebo osamocený? Zkusíme mu pomoci ...

***pomoc pro pana Sovu - příprava**

Děti pracují ve skupinkách max po 4, vymyslí, kdo by mohl za panem Sovou přijít a s čím nebo proč, aby pan Sova otevřel a návštěva mu pomohla v jeho samotě.

***improvizace**

Lektor v roli pana Sovy doma, skupinka přichází (lektor si předem zjistí, kdo jsou, aby věděl, s kým situaci improvizuje – tak, aby ostatní nevěděli). Improvizace. Po improvizaci reflexe se základní otázkou: Pomohla tato návštěva panu Sovovi a čím?

*** závěrečné shrnutí - reflexe**

Co jsme objevili, že může pomoci těm, kteří jsou smutní, osamocení, uzavření.

*** prohlédnutí knihy**

Lektor ukáže knihu, obrázky, může přečíst i příběh o vánici.